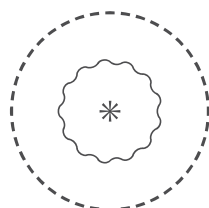

DE NOU CENTAURE

KATIXA AGIRRE

TRADUÏT DE L'ÈUSCAR PER PAU JOAN HERNÀNDEZ

La Segona **Perifèria**

Per a la Lea, en Joanes
i tots els nens i nenes d'avui,
pensant en el futur.

I

Les coses comencen així. Sense transició. Aquest gest, el de posar-se les ulleres, ho canvia tot. Ets aquí i, de cop i volta, allà. O a la inversa.

Per exemple.

El teu cos en un prat verd, dempeus.

O no, no és el teu cos.

Diguem que és la teva consciència.

Oblida't que tens cos.

Millor així.

Sent com es dissol.

Només el prat, aquí. Verd. Tan verd. Encara està moll, ho notes? La rosada, un calfred llangorós. No jutgis les teves sensacions. Etiqueta-les. Etiqueta-les i deixa-les anar.

Mira al teu voltant, a dreta i esquerra. Sense por. Els rajos del sol fan que tot sigui més verd. Tants verds diferents és embriagador, oi que sí? Bufa un bri de vent, molt fred. El cel és blau, un blau infinit. Agafa aire, més enllà comença el bosc, deixa anar l'aire. Allà es troba ara el teu objectiu.

Sense gairebé adonar-te'n, t'has mogut. Amb la mirada, això mateix: et fixes en aquell punt llunyà i ja hi ets. No tu, tu no t'has mogut (recorda que no tens cos), però sí la teva consciència. Els ocells refilen. Piu-piu. Només per a tu. Per a aquesta tu que no ets tu, però vaja. Un d'ells es creua en el teu camí, gires el coll per seguir el seu vol, abans que es perdi per sempre li arribes a veure la cua brillant, mou les ales lentament, sembla un drac petitet. Tornes a mirar cap a la llunyania. Avances de cop. Ja ets enmig del bosc. Troncs rígids, ondulats, troncs. Centpeus gegants de color rosa abracen els arbres, amb una perfecta coordinació de tots els seus membres.

Ara, un espiadimonis que va canviant de color a mesura que passa per davant dels teus ulls. Agafa aire, gaudeix de tot l'oxigen renovat que aquest bosc t'ofereix, deixa anar aire, oxigen net tot per a tu. Agafa aire, omple't de pau, d'aquesta pau tan verda i tan salvatge, més lluny, encara més lluny, deixa anar aire, veuràs el mar, l'aire s'omplirà de sal i iode, les onades rugiran, agafa aire, deixa anar aire, tot per a tu.

Però la Paula no té paciència per travessar també aquest bosc, perquè la sorra càlida li besa els peus, per esperar que la seva respiració i la respiració del mar finalment se sincronitzin. No té paciència. Ja està. Es treu les OFtal de manera brusca, i aleshores s'esvaeixen el prat, el bosc, el mar, desapareixen els ocells impossibles i els centpeus roses gegants. Esclata la bombolla. Plop. Quatre parets d'una habitació. *C'est tout*. Les coses s'acaben d'aquesta manera. Sense transició. Amb aquest gest. Ets allà i de cop ets aquí, en aquesta habitació d'hotel.

O a la inversa.

I aquí, o potser allà, són les dues de la matinada i la Paula no té cap altre remei que acceptar que ha recorregut el mòdul NIX de dalt a baix i res, de dalt a baix i fracàs, de dalt a baix i frustració. El mòdul NIX té molt d'èxit, molta gent assegura que gràcies a ell ha acabat amb els problemes d'insomni. Promet molt, és veritat: música tibetana, sons relaxants i amables, sessions ASMR, música en freqüència de 432 Hz, un concert sencer de cant gregorià en un monestir de pedra, una veu incansable que comptarà ovelletes només per a tu, diverses sessions de meditació guiada (kundalini, vipassana i transcendental), i també això, l'última esperança blanca, l'abraçada del bosc, l'experiència *forestWellness*. Que ningú no pugui dir que el seu insomni no té solució. N'hi ha prou de mirar el menú desplegable del mòdul NIX.

Però avui no, avui hi ha alguna cosa que falla. La Paula continua desperta. Què pot ser? És la falta del neoprè, que per primer cop es penedeix de no haver dut. Ni tan sols té els guants aquí.

Havia d'arribar aquest moment. Estava orgullosa de la seva decisió, una decisió radical, gairebé èpica, que havia pres, tanmateix, de manera força natural. Dependència? Cap: si no, no hauria pres tan fàcilment la determinació de no dur el vestit. Era això? Ara ja no n'estava tan segura. És difícil, tan difícil, sentir-se orgullosa de tu mateixa a les dues de la matinada, amb prou feines respirant al fons del pou de l'insomni.

Sospira i observa el seu cos. Continua allà, tot sencer. El neoprè, en canvi, s'ha quedat a casa. I aquí hi ha

el cos. El cos pelat, despullat. En fi, caldrà conformar-se amb això. Però, sincerament, què és aquest cos: una palmera, un baobab, un plàtan d'ombra a la tardor. Qualsevol arbre, en realitat, qualsevol arbre carregat d'insomni. Un arbre que ha passat el dia absorbint un fum invisible —a l'estació, al tren, al taxi autònom— i que ara, un cop completada la fotosíntesi, esclata i expulsa per tots els porus allò que ha absorbit, convertit ja en matèria orgànica.

Aquesta persistent incapacitat per agafar el son és la matèria orgànica, el nou fum invisible, el verí que envaeix l'habitació. Una matèria orgànica que no troba escapatòria en aquesta habitació d'hotel. Les finestres no es poden obrir: aquest és un edifici intel·ligent i, com a tal, sap perfectament que els insomnes no han d'obrir les finestres, no han de treure el cap a fora, no han d'arribar ni tan sols a fantasiejar amb la possibilitat d'una fugida.

Passen deu minuts de les dues. A la merda tot. La Paula s'imagina aleshores posant-se el neoprè i entrant a les sales roges de Delphi. No se salta ni un sol gest, se'ls imagina tots. És tan natural i tan fàcil. La imaginació és un placebo. S'obren les portes. Vinga.

El temps desapareix en aquell espai sense zones horàries. Fins i tot dir *espai* ja és dir massa. Allà, en aquell no espai, en aquella bombolla, en aquell núvol flonjo, és l'hora que tu vulguis. És l'hora que tu vulguis si estàs sola, o l'hora que pactis amb les persones que t'acompanyen. Horari democràtic i assembleari. I no tan sols això. Allà, el temps avança a la velocitat que tu vulguis. Vertiginós. Lent. I qui diu que sempre hagi d'avançar? També es pot aturar completament. Caldrà tornar en algun moment tot el temps

robat, això cal recordar-ho. Però això passarà després, molt de temps després: a dins del neoprè no hi ha sinó present, present lleuger, present límpid i neutral.

Si tingués els guants posats, escolliria ara, amb gestos quotidians, el seu avatar. Un avatar és un permís per deixar enrere el cos.

Que important és triar bé l'avatar, dissenyar-lo amb gust, no reparar en les despeses a l'hora d'actualitzar-los. Al començament, la Paula en tenia molts, prop d'una dotzena, versions barates per a un joc sense fonament, cabells rossos, bigoti negre, pell marró, barrets i ulleres de sol... Allò era el joc del qui és qui, fer de tastaolletes aquí i allà. Va arribar a encarregar avatars del seu *jo* anciana i el seu *jo* nena, dues curiositats que al final no li van donar gens de joc. Després, ha anat afinant les seves opcions, fins que s'ha quedat amb només dos. El primer avatar la retrata fidelment, està fet a partir d'un escaneig de la seva cara, i està programat, a més, per envellir al mateix ritme que ella, a poc a poc i subtilment, a traïció. Si es troba amb coneguts, poden identificar-la fàcilment, sense necessitat de mirar el nom d'usuari. Totes les gestions laborals les duu a terme amb aquest avatar, així com les trobades amb amics, els actes a mig camí entre l'oci i el negoci. Amb el segon avatar, en canvi, ningú no la podria reconèixer. Es tracta d'un rostre generat per una intel·ligència artificial, un encàrrec una mica car, però que va valer la pena. Aquest altre avatar no està programat per envellir. Sempre trenta-cinc, l'edat que la Paula considera òptima. És alt, musculós, la barba atapeïda és de color castany i porta sempre uns pantalons cenyits que li arquegen l'entrecreix.

Constitució escandinava i rínxols mediterranis. El cuida molt i de tant en tant li compra nous accessoris: camises de marca, bigotis més fins. Està especialment satisfeta amb l'última veu adquirida —també única i *exclusiva*—, la seva elecció després de provar un altre parell de tons i timbres: fosca, però dolça, un doll de mel espessa. Allà, en aquell no lloc, en aquell núvol flonjo, el coneixen per Viktor.

I aquest és el seu secret. Ben guardat en la seva bombolla. Allà, Viktor. Plop.

Si tingués el neoprè a mà, sens dubte escolliria aquest segon avatar per fer front a l'insomni. És la contundència de la masculinitat el que necessita en aquest precís instant, aquella manera concreta i inapel·lable de trepitjar el món. I això, ai, no l'hi pot donar el maleït mòdul NIX. Necessita mesures més contundents.

Viktor, vine aquí, per favor.

Però en Viktor no ve. Es toca la cara i sent la pell suau, la mandíbula fina, el coll prim. I, entre les cames, aquell buit.

Això és tot el que li queda, aleshores.

En fi, que caldrà que se les compongui amb el que té.

S'acaricia aleshores aquell buit entre les cames, no més de deu segons, quinze com a molt, per damunt del pijama, amb els ulls tancats, amb desgana, però concentrada. No pot pensar en res i res no succeeix. Un embús. Un curtcircuit. Un fusible fos. Un senyal que hi ha alguna cosa que no va com hauria d'anar. Però si tingués enfundat el neoprè...

Ja n'hi ha prou, hauria de deixar de pensar en el neoprè, no l'està ajudant gens. Els minuts continuen avançant, maleïts, i ella continua desperta. Com a exercici compen-

satori, decideix de treure's el pijama. Demana a l'assistent de l'habitació que apugi dos graus la temperatura. Es despulla a poc a poc, com si no fos una obligació. I ara, nua davant el mirall, es queda mirant aquell cos palmera, gairebé desesperada.

Desesperada? No pot ser! Vinga, un últim esforç! Es redreça, estira el coll i simula aquella mirada desafiadora que, en la seva vida, només ha practicat amb tres o quatre persones. Aleshores encara emergeix un halo desitjable que l'envolta i l'anima. Es manté. Aquell llampec. Aquell llampec diminut. Si deixa caure les espatlles, retrau el coll i la columna vertebral s'enfonsa, aleshores tot s'acaba: el ventre es veu ara com un acordió sense aire i sense música, els plecs s'amunteguen els uns damunt dels altres. Reapareixen les bosses de sota els ulls, les arrugues del front, les cicatrius que van deixar les criatures en obrir-se pas, totes aquelles bosses plenes d'aire cansat. La imatge que li torna el mirall és la d'un pastís de molts pisos que, després d'un moment d'esplendor, s'ha enfonsat sense remei. Plop.

Ara ja no és una palmera, ni un baobab. Un plataner d'ombra en plena tardor? Ni tan sols això. Una coliflor acabada de sortir de l'olla exprés, en el millor dels casos.

Etiqueta les teves sensacions: pell seca, carn marcida, mansuetud i decadència. Etiqueta-les i deixa-les anar.

Lluny, que se'n vagin lluny.

No jutgis les teves sensacions: d'acord, i això com es fa? No ho saps explicar, oi que no? Aleshores, apaga el llum, assistent intel·ligent, fastigós, maleït assistent de pa sucat amb oli, a veure si podem dormir d'una vegada, perquè, si no, m'explotarà el cap.

Encara despullada —un altre costum d'hotel, igual que aquest insomni militar—, es fica de nou al llit, que ja ha quedat fred, i aleshores troba a faltar un altre cos, un cos calent, que escalfi el seu.

I llavors, amb aquella simplicitat i aquella meravella amb què es fan realitat els desitjos, amb aquella manca absoluta de temença, sent una presència al costat del seu cos. No sap com és possible, però hi és. Tot comença per les orelles: una alenada fina d'aire calent. Una certa tebior discreta després, que li acaricia tota la pell, des dels peus fins al cap i tornada. Petita tremolor sísmica al matalàs, finalment: 0,01 a l'escala de Richter. Sense saber del cert si té els ulls oberts, la veu: és ella, Mary Wollstonecraft. Dama de la Il·lustració, defensora dels drets de les dones, abanderada de l'amor lliure. Acaba de travessar uns quants segles per ser ara i aquí. S'agraeix el detall. Estan cara a cara, la té tan a prop que no hi ha dubte possible: és ella. Va vestida amb una *robe à l'anglaise* de color gris, un turbant negre, discret. Pell blanca, galtes rosades, llavis carnosos, mirada estricta. La Paula ha contemplat tant el seu retrat en aquests últims temps, que la visió li resulta completament familiar. És el seu últim retrat, el que més gravat li ha quedat a la memòria, obra de John Opie, realitzat quan Wollstonecraft estava embarassada per segona vegada: tan plena de vida i tan a prop de la mort. Ai, Mary...

La té tan a prop ara, estirada de costat, amb un colze ben clavat al matalàs i una mà sostenint, ferma, el cap, que se li acut que pot tocar-la. Però s'atura i recorda que no duu posat el neoprè, que això és una altra cosa. Però, i què! No hi fa res: tan a prop, tan contemporània, tan rotunda

i tan real que arriba a veure-li les venetes sota els ulls, els punts negres del nas. El cos de Mary Wollstonecraft és una orquídia.

—Bé, Paula, doncs aquí em tens.

La mira i somriu abans de tornar a parlar.

—*But, of course, if you'd rather speak in English...*

Etiqueta els teus pensaments: *al·lucinació, deliri, bogeria, imaginació trastornada, efectes col·laterals de l'insomni persistent*. Etiqueta'ls i deixa'ls anar.

Però que no marxin gaire lluny.

—*Je parle plutôt bien français, vous savez...*

Recorda, no jutgis les teves sensacions. Saluda, doncs, la teva convidada. *Don't be rude*. Però la gola de la Paula no sembla capaç d'emetre cap so. Què podria dir-li? Què tal, com anem? Qualsevol cosa sonaria ridícula. S'estima més mirar en silenci la criatura. Copsar-ne tots els detalls. Recordar-ho tot. Això no pot durar gaire més. O sí?

—Quina opinió et mereix París, Paula? En la meva època, París era la capital del món. Tot passava aquí, tot va passar aquí, i jo ho vaig veure. El Sena glaçat, les places ensangonades. Quants anys tens, Paula? No cal que m'ho diguis, segur que tens una edat a la qual jo mai no vaig arribar. No és que ho aparentis, de cap de les maneres, ja sé com són les coses en aquests temps, he sentit la paraula *pilates*, alguna cosa em sona d'aquesta tècnica puntera que anomenen *antiage editing*, i això per no parlar de la rentadora, gran invent! Toques un botó i màgia. Per això sé que ja deus haver superat aquella última edat meva. No t'entristeixis per mi, Paula, gaudeix la teva sort, el teu temps.

Aleshores, ho sap, pensa la Paula, alleujada. Molt millor: d'aquesta manera no em posarà en una situació incòmoda.

—És clar que ho sé, trenta-vuit anys. Jove? En la meua època, ningú no ho hauria dit. Es van entristir molt, això sí, perquè vaig haver de deixar una criatura acabada de néixer en mans d'un vidu, una nena acabada de néixer i la meua petita de tres anys, la meua estimada Fanny, la meua pobra bastarda. Trenta-vuit anys. En conec també els detalls. Aquells onze dies d'agonia. El parany de la placenta hemocorial. I la manca de costum de rentar-se les mans dels metges de la meua època. No cal que pateixis, Paula, vaig mantenir l'esperança fins al final, entre les ombres. Ja saps a què em refereixo, oi que sí? Les ombres avui dia són diferents, això ja ho sé. Avui, als vostres hospitals no hi falta el gel hidroalcohòlic. Tranquil·la, estimada, no cal que parlem d'això si no vols. A molt poca gent li agrada parlar de la mort. Cada cop a menys gent.

Li ha dit *estimada*, que tendre que ha estat això. Potser hauria de correspondre amb alguna cortesia semblant. Però no gosa. En comptes d'això, pensa: només a París es visiten les tombes dels morts il·lustres. Ningú no va fins a Bournemouth per veure una sepultura, o sigui que aquesta senyora ha hagut de venir de Bournemouth fins aquí. Segur que la Mary hi està tranquil·la, allà, a la vora del mar. Aquest és un pensament que tranquil·litza la Paula de manera sobtada. Aquell marbre fosc amb la inscripció Wollstonecraft-Shelley sota la pluja de Bournemouth, amb el murmuri del mar tan a prop. Quanta humitat i quanta pau.

[La Paula ha hagut de dictar una nota a l'assistent, un detall del qual pot treure partit: no havia tingut en compte fins aleshores que Wollstonecraft parlava en francès, però aquell era sens dubte un bon contingut per afegir al mòdul. En Niko té raó, no pot parar de treballar ni un segon.]

Després, s'ha girat de l'altre costat, ha acariciat les vores del seu cos palmera, només per assegurar-se que continua allà, ha tancat els ulls i ha notat com Mary Wollstonecraft se'n tornava tranquil·lament a la seva tomba a la costa anglesa. El món es dissol com un terròs de sucre i cau lentament en un son dolç, dolç, dolç. Ja no sap quina hora és en aquesta habitació d'hotel a París.